

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze diplomové práce

Posouzení úrovně hospodaření vybraných měst a obcí

Lucie Morongová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Diplomová práce posuzuje úroveň hospodaření města Tachov a města Planá, v letech 2009 – 2014. Co se týká rozlohy i počtu obyvatel, jedná se o rozdílná města, obě se nacházejí v Plzeňském kraji. Práce zhodnocuje skutečné příjmy a výdaje obou měst, komparuje vybrané ukazatele, a zároveň ze získaných poznatků navrhuje možnosti k případnému zlepšení hospodaření. Práce je rozdělena na dvě hlavní části, na teoretická východiska a vlastní práci.

V první, teoretické části, jsou vymezeny základní charakteristiky obcí a jejich postavení v ČR a dále je zde uveden systém financování municipalit v ČR. Druhá, vlastní část práce, navazuje na teoretická východiska a je zde provedena analýza hospodaření obou měst. Ta obsahuje podrobný rozbor příjmů a výdajů, financování a výsledků hospodaření. K analýze dále patří i komparace vybraných ukazatelů přepočtených na jednoho obyvatele a soustava informativních a monitorujících ukazatelů.

Na základě těchto rozborů a provedeného anketního šetření jsou navrženy možnosti zlepšení hospodářské situace obou měst.

Klíčová slova: obec, rozpočet, rozpočtová skladba, územní samospráva, příjmy, výdaje, výsledek hospodaření

VLASTNÍ TEXT

Problematika financování územních samosprávních celků se neustále vyvíjí a je velmi diskutovaným tématem ve společnosti. V samotné práci jsou analyzována dvě města ležící na západě Čech v Plzeňském kraji. Jsou jimi města Tachov a Planá. Autorka zvolila výše jmenovaná města záměrně proto, aby si prohloubila své znalosti a přehled o jejich hospodaření a fungování, a také z důvodu osobního zájmu o obě města. Tachov je totiž autorčino rodné město a dosud místo jejího trvalého bydliště.

Hlavním cílem diplomové práce je posoudit úroveň hospodaření města Tachova a jejího sousedního města Plané v šestiletém časovém období, v letech 2009 – 2014. Dílčím cílem práce je provedení anketního šetření, za účelem zjištění spokojenosti obyvatel měst s jejich hospodařením. Naplnění těchto cílů je provedeno na základě analýzy konkrétních položek příjmů a výdajů obou městských rozpočtů a rozboru finančního hospodaření měst za pomoci komparace vybraných ukazatelů a soustavy informativních a monitorujících ukazatelů hospodaření. Výsledkem diplomové práce jsou návrhy na možné zlepšení hospodaření obou měst, které jsou zpracovány na základě analýzy hospodaření obou měst a výsledků z vyhodnoceného anketního šetření města Tachova a Plané.

Diplomová práce je strukturována do dvou hlavních částí, na teoretická východiska a vlastní práci. První část práce vymezuje základní pojmy o územní samosprávě a obci jako takové, dále různé druhy příjmů a výdajů obecního rozpočtu a představuje finanční systém municipalit. Pro zpracování teoretické části práce je využito studia odborné literatury, internetových stránek měst, příslušných zákonů a vyhlášek zkoumající problematiku hospodaření obcí v ČR. Vlastní část práce vychází z teoretické části a z informačních zdrojů z Městského úřadu v Tachově a Městského úřadu v Plané, především pak ze Závěrečných účtů a Rozpočtů obou měst. Tato část práce se nejprve zabývá charakteristikou vybraných měst, jejich historií, současností obou měst a jejich institucí. Dále zkoumá samotné hospodaření vybraných měst. Analýza hospodaření je realizována v časovém rozmezí šesti let, konkrétně v letech 2009 – 2014. Na základě této analýzy je aplikovaná komparace vybraných ukazatelů, zejména pak pomocí soustavy informativních a monitorujících ukazatelů. Následující část je věnována dílčímu cíli práce, kterým je provedení anketního šetření. Účel tohoto šetření je zjistit spokojenost obyvatel s hospodařením jejich měst. Toto šetření slouží také jako jeden z podkladů pro návrhy na zlepšení hospodaření v obou městech. Dále jsou stanovené návrhy na zlepšení hospodaření, spočívají ve snaze o zvýšení příjmů a optimalizaci

výdajů. Na základě příjmové a výdajové analýzy, komparace vybraných ukazatelů a anketního šetření je v návrzích na zlepšení hospodaření městu Tachov doporučeno:

- zvýšení místních poplatků – poplatek ze psů, poplatek z ubytovací kapacity;
- spolupráce se zkušeným odborníkem v oblasti dotací, který by doporučil vhodné dotační programy a správně sestavil investiční záměr předkládaný v žádosti o dotaci;
- prodej pozemků a prodej bytových a nebytových jednotek, jejichž vlastnictví není pro město tak výhodné;
- využití možnosti spořicíh účtů s vyšší úrokovou sazbou.

Díky vyšším příjmům z těchto navržených opatření by město mohlo zařídit obyvatelům lepší zdravotní podmínky v této lokalitě, které jsou Tachovany velmi žádány, vybudování nových parkovacích míst a podporování tvorby nových pracovních míst. Dále by mělo město zvážit nutnost a časové naplánování aktuálních investičních projektů na rozvoj města.

Na základě příjmové a výdajové analýzy, komparace vybraných ukazatelů a anketního šetření je v návrzích na zlepšení hospodaření městu Planá doporučeno:

- navýšení místních poplatku ze psů;
- zavedení místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů;
- zařadit poplatek z ubytovací kapacity a poplatek ze vstupného mezi místní poplatky;
- zvýšení místního koeficientu u daně z nemovitosti a stanovení místního koeficientu alespoň ve výši 2,0;
- více využívat účelových dotací z různých zdrojů.

Díky vyšším příjmům z těchto navržených opatření by město mohlo zařídit obyvatelům lepší zdravotní podmínky v této lokalitě, které jsou také místními obyvateli žádány. Dále místní obyvatelé poukázali zejména na malý počet parkovacích míst a na nedostačující bytovou výstavbu, která by například mohla být předmětem investičního záměru pro žádost o dotaci.

Při analýze obou měst nebylo zjištěno závažnějších nedostatků nebo významných rizik s negativním dopadem na hospodaření měst v budoucnosti. Přesto by se měla obě města více zajímat o potřeby svých obyvatel a měla by si vyčlenit finanční prostředky k odstranění nedostatků, které byly v práci shledány.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. KADERÁBKOVÁ, Jaroslava, PEKOVÁ, Jitka. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 300 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
2. PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
3. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*, 2. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
4. ŽEHROVÁ, Jana, PFEIFEROVÁ Daniela. *Finance municipalit*. 2. Vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2014, 168 s. ISBN 978-80-213-2024-6.

Materiály od MěÚ Tachov:

1. Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 5/2013, kterou se stanoví zákaz provozování loterií a jiných podobných her na celém území města
2. Obecně závazná vyhláška města Tachov č. 6/2013, o místních poplatcích
3. Výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávních celků za roky 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 a 2014
4. Závěrečné účty města Tachov za roky 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 a 2014

Materiály od MěÚ Planá:

1. Obecně závazná vyhláška č. 2/2008, o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí
2. Obecně závazná vyhláška č. 9/2010, o místním poplatku ze psů
3. Výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávních celků za roky 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 a 2014
4. Závěrečné účty města Planá za roky 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 a 2014